

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: oponent

Autor/ka práce: Lucie Laurová

Název práce: Hodnoty a hodnotové orientace žáků osmých tříd na vesnici a ve městě

Vedoucí práce: doc. Milan Tuček, prom. mat., CSc.

Oponent/tka: PhDr. Ing. Petr Soukup

Navržené hodnocení: E

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepte podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Cíle práce jsou jasně formulovány. Na rozdíl od původního zadání – srovnání hodnotových orientací dětí z města a venkova došlo k rozšíření, mj. o srovnání VB vs. ČR. Paradoxně to ale práci spíše ublížilo, byť rozšíření je lepší než základní část.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Autorka po mém soudu nevyužila dostatečně literaturu a ani citovanou literaturu empiricky neužívá. Zahraniční literatura je spíše sekundární přehled z českých zdrojů (autorka příliš zdůrazňuje práce Prudkého). Například citovaný Inglehart mohl být na datech z EVS reálně využit, proč se tak nestalo, nelze odhadnout. Z obecné literatury o hodnotách citelně chybí práce Rokeache a na něj navazující empirická šetření, i Maslow je pojat okrajově jen jako „pomocník“ Ingleharta, výklad jeho teorie chybí. Tato absence se pak jasně projevuje v empirické reflexi, kdy zejména vlastní šetření autorky se zvrhlo do sady grafů a tabulek bez pokusu o teoretičtější zakotvení.

Proč nejsou uvedeny obdobné zahraniční studie o mládeži je v době elektronických časopiseckých databází záhadou. Diplomanti na FSV běžně tyto zdroje využívají.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Jsou používána mezinárodní data EVS, k datům nim nemám výhrady. U výzkumu autorky je to složitější, je málo informací pro posouzení, dotazník a scénář diskuse považuji za slušný, byť empirie nereflektuje teorii (viz výše).

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Kvalita argumentů je na mnoha místech problematická. Nejlepší je zpracování EVS dat, i když i zde mám výhrady (viz dále), autorka příliš spoléhá na statistickou významnost, věcná ji v podstatě nezajímá. Zpracování vlastních výzkumů, ať kvantitativně tak kvalitativně považuji za zcela odbyté, jde jen o základní popis a mnoho z dat zůstává zcela nevyužito.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých? Jednotlivá zjištění autorky jsou dostatečně jasně oddělena od převzatých tvrzení.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Odkazový aparát v pořádku. Citací je ale poskrovnu a jde spíše o sekundární literaturu.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Dále popisují skrze citáty z práce problémové momenty. Zejména jazykově je práce špatná, obsahuje mnoho pravopisných chyb, jistě jsem neodhalil všechny, stejně tak jsou v práci nesmyslné věty či špatné skloňování. Strany citují dle stránkování pdf dokumentu (tedy ne dle čísel stran v dokumentu uvedených).

s. 17: „Hodnoty rozděluje na jedné straně na tradiční a sekulárně racionální, přičemž tradiční hodnoty jsou charakteristickým znakem tradičních, zemědělských společností, které si *zakládali* především na náboženství, na úctě k rodině, k autoritám a morálce.“ Pravopisná chyba

s. 35: „shodně ve všech položkách vychází statistická významnost $\alpha = 0,000$.“ P hodnota je v daném případě menší než 0,0005, garantují autorce, že není pro všechny položky shodná. Zápis $P=0,000$ je matematicky nesmysl, to že jej užívá SPSS, neznamená, že jej máme přijmout. Navíc věcně nám tato hodnota nic nesděluje o našich výsledcích. Autorka tuto figuru několikrát opakuje, někdy užívá „jen“ $P=0,00$.

průběžně: chybí kontingenční koeficient a ideální by bylo aspoň v příloze publikovat kontingenční tabulky

graf1: špatně pojmenován, nejspíše jde o procento lidí, kteří uvedli, že hodnoty jsou pro ně důležité

s.36: „Zvláštní kategorií je potom rodina, která je pro obě země nejdůležitější. *Ve více procentech ale pro Velkou Británii*, což je překvapivé vzhledem k ostatnímu posunu moderních hodnot k postmoderním.“ Chyba v interpretaci, jde o obyvatele, ne země.

s. 41“ „Poslední oblast, na kterou jsem se zaměřila, jsou hodnoty, které by měly být pěstovány v dětech, I v tomto případě souhrnně data k 5 ti procentní hladině významnosti.“ Závěr věty (začíná divně velkým písmenem) nedává smysl.

s.42: „Zatímco z obecných výsledků je zřejmé, že obě země kladou větší důraz na rozdílné vlastnosti, které by měli mít jejich děti.“ Opět jde o obyvatele, ne země.

s. 42: „Může to být způsobeno tím, že lidé ve městě jsou nuceni učit děti více samostatnosti, aby *mohli* dříve chodit *sami* do školy, na kroužky a *uměli* se o sebe postarat v případě, že jejich rodiče budou v práci a příbuzní nebydlí blízko, jako tomu bývá na vesnicích.“ Pravopisná chyba opakovaně

s. 42: „Samostatnost je proměnnou, která je významná z hlediska srovnávání podle věkových kategorií v obou národech. Celkově dosahuje v České republice 64,9% důležitosti a ve Velké Británii 49,1%.“ opět nepřesná interpretace

s. 42: „Shodně následuje skupina 15-29 a nejméně by *učili* samostatnosti generace nad 50 let.“ Pravopisná chyba

s. 43: “V případě generačních rozdílů dosahovaly(a) statisticky významné rozdíly zhruba polovinu(a) hodnot nabízených v baterii“. *Chybné koncovky* (v závorce správné).

s. 44: „Přátelé podle testu chí-kvadrátu, kdy $p=0,00$ -> tudíž nulová hypotéza, která odmítá vztah mezi proměnnými, se zamítá.“ Šipka do věty nepatří, ta patří maximálně do technických výrazů $p=0,00$ je opět nevhodné.

s. 44: „Volný čas představuje pro mladé z obou zemí velmi důležitou složku jejich života, $p=0,792$ -< H_0 se přijímá, to značí, že hodnoty volného času jsou pro mladé důležité bez ohledu na zemi, ve které žijí.“ H_0 se nikdy nepřijímá, ani opačná šipka nemůže být v textu

s. 49 tabulka 7 – proč není vše v jedné tabulce, ideálně jen procenta ano

s. 50: „Sourozence má 92,9% dětí, pouhých 7,1 % sourozence nemá.“ Zbytečná druhá část věty

s. 54 „55,2% dětí uvedlo, že mají svého *idola*.“ Správně se píše, že mají svůj idol

s. 59 :“Faktorovou analýzou vzniklo výše uvedených pět dimenzí, ve kterých se vytvořily tři nezávislé faktory, které se oddělují od ostatních“ Věta není po mém soudu dobře, jak může pět dimenzí utvořit tři faktory?

Obecně dodávám, že zpracování vlastního výzkumu je na mnohem horší úrovni než zpracování dat EVS, obsahuje mnoho zbytečných grafů. Určitě by prospěla střídmost a syntetičtější zpracování. Stereotypizace života na vesnici resp. v městě je velice zajímavá a zasloužila by hlubší rozbor, mnohá témata ze skupinových diskusí jsou oproti tomu zbytná (zejména domácí mazlíčci, běžný den).

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Jaké jsou limity prezentovaných výsledků vlastní kvantitativní studie?

Celkové hodnocení práce: výborně

Práce není příliš dobrá, navrhuji proto jen hodnocení „E“. Samozřejmě autorka může přesvědčit komisi při obhajobě, u mne se jí to nezdařilo

Datum: 20. 1. 2018

Podpis: Petr Soukup